

## «No forma part del càrrec de president d'un país cometre crims internacionals»

Dg, 11/07/2010



*(Catalunya Cristiana)* Contra el general rwandès Kayumba Nyamwasa, processat pels tribunals espanyols i exiliat a Sud-àfrica, pesa una ordre d'arrest internacional amb codi vermell de la Interpol. Se li imputa la pressumpta participació en la mort de milers de rwandesos, congoleesos i quatre ciutadans del nostre país, dos d'ells catalans: el missioner Joaquim Vallmajó i la cooperant Flors Sirera. Jordi Palou Loverdos, advocat de les víctimes, expert i mediador en conflictes, va passar pel programa Projectes, de Ràdio Estel, dirigit i presentat per Montserrat Esteve. A continuació, reproduïm part d'aquesta entrevista.

### **Parlem d'un genocidi de milions de persones, amb víctimes catalanes...**

Sembla que les coses que tenen lloc en el passat no tinguin transcendència en l'actualitat i aquest és un dels missatges principals d'aquesta iniciativa per la veritat i la justícia: que hi ha conseqüències i que aquestes conseqüències tard o d'hora arriben. Per tant, si aconseguim d'alguna manera, a través dels processos judicials que estan en marxa, traslladar aquest missatge cabdal que no és possible que continuï la impunitat, ja hauréem aconseguit una cosa important.

### **Per què encara no s'ha arrestat el general Nyamwasa?**

D'alguna manera parlem d'un estret col·laborador d'un president africà, del president de Rwanda Paul Kagame. Actualment el general es troba a Sud-àfrica, ingressat en un hospital per un tret, i hem de considerar que el president de Sud-àfrica està en un moment delicat, ha de ser discret. No fa ni un any que és president i possiblement té compromisos amb el president Kagame. La raó principal torna a ser la diplomàcia i les bones relacions, però la veritat és que s'ha obert una oportunitat única tenint en compte que aquest general és localitzable i que l'excusa que es posava fins ara és que no se'l podia localitzar.

### **L'Estat espanyol n'ha demanat l'extradició a Sud-àfrica?**

La veritat és que no, o almenys no ens consta. En l'àmbit politicojudicial el jutge de l'Audiència Nacional Fernando Andreu ha fet tot el possible per posar tota la informació i demanar-ne i exigir-ne la detenció en l'àmbit policial, però a part també hi ha contactes a escala diplomàtica i política que no ens consta que el govern espanyol hagi fet oficialment.

### **Què passa amb les víctimes, amb les seves famílies?**

Fa temps que les famílies han demanat ser rebudes pel president del govern espanyol. Rodríguez Zapatero, en lloc de rebre'ls, sembla que aviat rebrà precisament el processat per la mort dels seus familiars, el president Paul Kagame.

### **Com és possible que un president imputat pugui presidir una comissió internacional per revisar els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni?**

És una comissió que ha de copresidir amb Rodríguez Zapatero i ens consta que el president espanyol ho ha acceptat. Ens sembla molt preocupant des de la perspectiva de la dignitat, des de la perspectiva de la moralitat del que representa institucionalment el president del Govern. El president rwandès està processat per crims internacionals, incloses les víctimes catalanes i espanyoles, però no es va dictar ordre d'arrest internacional contra ell tenint en compte que és un resident en actiu.

### **Però no hauria de tenir impunitat, encara que sigui president...**

Aquesta és una discussió internacional molt interessant i molt important que està canviant. Pensem que abans eren intocables. Avui dia s'ha obert una esclatxa en diferents àmbits internacionals: es ve a dir que hi ha immunitat absoluta per al president per tots els actes que realitza en desenvolupament de la seva funció com a president. Si interpretem això segons el dret internacional, arribarem a la conclusió que no forma part del càrrec de president d'un país cometre crims internacionals. I, per tant, no es pot considerar un acte de govern perquè està proscribit pel dret internacional. Actualment, sembla que el president rwandès està convidat pel president espanyol i que vindrà sabent que gaudirà d'immunitat.

### **Què diu la resolució de la justícia espanyola?**

La decisió de la justícia espanyola posa de manifest que la mort d'expatriats depenia directament de Paul Kagame. Per tant, la resolució espanyola, que no és sentència, apunta que ell seria al darrere de la mort dels catalans i espanyols. Kagame ha modificat l'article de la Constitució rwandesa i ha decretat que tots els expresidents de Rwanda tinguin immunitat absoluta. Ell ho fa sabent que el dret internacional preserva la immunitat absoluta mentre sigui president. El president Kagame es presenta davant de la comunitat internacional com un capdavanter dels drets humans, de l'eradicació de la pobresa i promotor dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni.

### **Hi pot fer res més el jutge Fernando Andreu?**

La policia sud-africana té permanentment vigilat el general Nyamwasa. Es donen totes les circumstàncies que es preveuen internacionalment i nacionalment per procedir a detenir-lo. Una vegada detingut, el pas següent hauria de ser la tramitació d'extradició, que és una decisió política. Això ens amoina perquè una institució com és el govern espanyol ha estat convidada a treballar conjuntament amb un dels processats. Això deixa entreveure que hi ha una intenció d'intentar neutralitzar aquesta acció de la justícia.

### **De què van ser testimonis les víctimes?**

Per exemple, Vallmajó va denunciar una matança sistemàtica de desplaçats interns rwandesos en un estadi de futbol. Va saber el que passava i enviava informació d'aquest i altres casos als seus amics, a organitzacions internacionals... És un conflicte que sovint s'ha presentat com una guerra tribal entre dues ètnies, però és un conflicte que amaga grans interessos i en el qual hi ha implicades

multinacionals d'Europa, els Estats Units, el Canadà... el conflicte encara no s'ha acabat.

Text publicat a [Catalunya Cristiana](#).